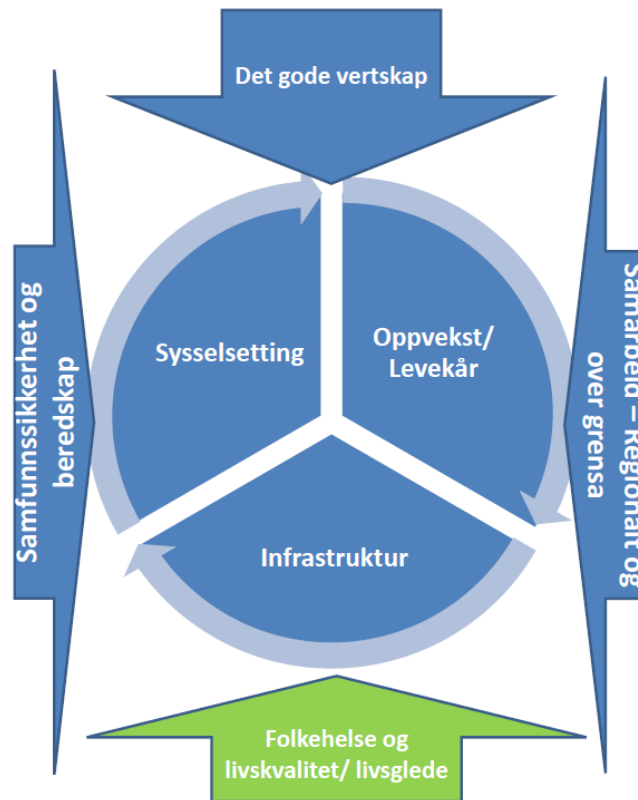

HANDLINGSPLAN FOLKEHELSE 2018 LIERNE KOMMUNE

Vedtatt i Utvalg for Folk og liv og Livskvalitet 17.10.2017

Innhold

1. Definisjoner	2
2. Partnerskapsavtale med fylkeskommunen	2
3. Organisering av folkehelsearbeidet i Lierne.....	3
4. Tiltak	4
5. Nye tiltak i Lierne kommunes årsplan for 2018 med fokus på folkehelse	6
6. Aktivitetsplan 2018.....	7

1. Definisjoner

Folkehelse:	Befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen.
Folkehelsearbeid:	Samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsa. (Folkehelseloven.)

2. Partnerskapsavtale med fylkeskommunen

Fylkeskommunens forpliktelser:

- faglig bistand, informasjon, kompetanseoppbygging og nettverksutvikling
- tilbakeføring av HUNT 3 – data som grunnlag for planer og prosesser i kommunens folkehelsearbeid
- årlig økonomisk aktivitetsstøtte til folkehelseiltak innenfor innsatsområder som kommunen fokuserer på i avtaleperioden, prinsippet er et fast grunnbeløp og innbyggerbasert tilleggsbeløp

Kommunens forpliktelser:

- forankring av folkehelsearbeidet i kommunens ledelse og overordnede planer

- tverretattlig og tverrfaglig engasjement med deltakelse av alle sektorer i kommunen og samarbeid med frivillige organisasjoner og andre aktører i lokalsamfunnet
- fortsatt ha en koordinator for kommunens samlede folkehelsearbeid, koordinatoren må være plassert slik at han/hun kan kommunisere direkte med de ulike etatene og kommunens ledelse
- kommunen utarbeider en handlingsplan for innsatsområdene med tilhørende ressurser til tiltak og utviklingsarbeid. 2-10 tiltak/videre innsats på a) kort sikt og b) lang sikt.
- årlig rapportering for eksempel på nettverksarbeid i regi av fylkeskommunen
- kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal være skriftlig og identifisere folkehelseutfordringene i kommunen, herunder vurdere konsekvenser og årsaksforhold. Kommunen skal særlig være oppmerksom på trekk som kan skape eller opprettholde sosiale helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi. Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer. Dette kan blant annet omfatte tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold som bolig, utdanning, arbeid og inntekt, fysiske og sosiale miljøer, fysisk aktivitet, ernæring, skader og ulykker, tobakksbruk og alkohol- og annen rusmiddelbruk. (*Folkehelseloven*).

3. Organisering av folkehelsearbeidet i Lierne

Prosjektansvarlig:	Rådmann Karl Audun Fagerli
Styringsgruppe:	Lederforum (Oppvekst og kultursjef, Plan og utviklingssjef, Stabsleder, Økonomisjef, Helse og omsorgssjef)
Prosjektleder:	Helse og omsorgssjef Edith B. Valfridsson
Prosjektmedarbeider:	Folkehelsekoordinator Eva Westum Kveli
Referansegruppe:	LHL, Mental Helse , Pensjonistlagene i Nordli og Sørli, Lierne IL, Sørli IL, Tunnsjø IL, Frivilligsentralen, Sørli Helselag, Nordli Kvinne- og familielag, Tunnsjø samfunnshus, Fagansvarlig barn og unge, psykiatritjenesten, ansvarlig hab/ rehab, rektorer og styreere barnehagene (1 repr. hver), ungdomsrådsleder, NAV, flyktningkonsulent.

Folkehelseloven er grunnlaget for arbeidet med Folkehelsearbeid. I utvalg for folk og livskvalitet 16. februar 2016 var folkehelseloven tema. Innspill til kommunestyrets behandling av delegeringsreglementet.

Følgende ansvarsfordeling er vedtatt, 16.02.16 i Lierne kommunestyre gjeldende fra 01.03.16.

Folkehelseloven:

Lierne formannskap	§ 6
Utvalg for folk og livskvalitet	§ 4,5,7, 9 Kapittel 3 og 6

4. Tiltak

Kortsiktige og langsiktige folkehelse tiltak.

Med utgangspunkt i utfordringer og ressurser som vises i Oversiktsdokument folkehelse, har referansegruppa kommet med innspill til hva som skal være kortsiktige og langsiktige folkehelsesatsinger i Lierne kommune.

For å imøtekomme folkehelseutfordringene som er omtalt i Oversiktsdokumentet, gjennomføres følgende tiltak i løpet av 2018:

1. Opprette Frisklivssentral med frisklivskordinator i 20 % stilling.

Utgifter kr. 141 000,-

I denne summen er det tatt høyde for at den som ansettes, har treårig høyskoleutdanning, og inntil 16 års ansenitet, kr. 116 000,-

I tillegg kjøregodtgjørelse på kr. 5000,- og kr. 20 000,- til kursholder, foreleser.

Ansvar Helse- og omsorgsetaten

Oversiktsdokumentet viser at det er store utfordringer med overvekt, inaktivitet og Diabetes type 2 i kommunen. I tillegg er det mange som bruker snus. Frisklivssentralen er en kommunal forebyggende helsetjeneste med tilbud om hjelp til endring og mestring av levevaner. Frisklivssentralen gir strukturert oppfølging primært gjennom helsesamtale, tilbud om fysisk aktivitet, kostholdsending og snus- og røykeslutt. Frisklivssentralen skal ha oversikt over andre helsefremmende og forebyggende tilbud i kommunen og samarbeide med andre aktører der det er naturlig.

Frisklivssentralen er et tilbud for mennesker med, eller i risikogruppen for å få livsstilssykdommer. Målet til frisklivssentralen er å sette den enkelte i stand til å ta gode og sunne valg for varig livsstilsending.

Dagens Kommunehelsetjenestelov og den nye Folkehelseoven som gjelder fra 1.1.2012 er klar på at kommunen skal gi informasjon, råd og veiledning om hva den enkelte selv kan gjøre for å fremme helse og forebygge sykdom. Samhandlingsreformen peker på at det er behov for å styrke det forebyggende arbeidet i kommunene. Helsedirektoratet mener at frisklivssentraler er viktige bidragsyttere innenfor forebyggende helsearbeid, og anbefaler at det etableres frisklivssentraler i alle kommuner. Det er derimot ikke pålagt å ha frisklivssentral.

2. Aktivitetsdag i Tunnsjøen.
Utgifter kr. 7000,-
I summen inngår busstransport fra Sandvika, kr. 3500,- bevertning kr. 500,- husleie kr. 1000,- sjakkinstruktør kr. 2000,-
Tilbud om busstransport, primært for flyktningene. Diverse aktiviteter, eks sjakk-instruksjon og core-bar. Matsalg. Frukt spanderes.
Tunnsjø Ungdomsklubb v/ Ruth Karin Fjelde har ansvar for arrangementet.
3. Folkemøter med tema kosthold og ernæring.
Utgifter kr. 6000,-
3 møter i løpet av året, Tunnsjøen, Sørli og Nordli. Foredragsholder fra Høylandet Rehabilitering.
Ansvar Helse- og omsorgssektoren/ folkehelse
4. En syrisk og en eritreisk matdag.
Utgifter kr. 5000,-
Lunsj salg hvor flyktningene lager maten.
Ansvar Helse- og omsorgssektoren/ folkehelse
5. Skysstilbud til flyktningene slik at de kommer seg på kino i Kvelia.
Utgifter kr. 3500,-
Tilbudet gis i forbindelse med en barnefilm og en voksenfilm.
Ansvar Helse- og omsorgssektoren/ folkehelse
6. Skysstilbud til flyktninge-barn som vil prøve cross-sykling.
Utgifter kr. 1500,-
Ved Kveli samfunnshus er et laget bane for cross-sykling.
Det er søkt om midler til innkjøp av sykler, som skal leies ut gratis.
Kveli samfunnshus v/ Kikke Kvemo er ansvarlig for arrangementet.

5. Nye tiltak i Lierne kommunes årsplan for 2018 med fokus på folkehelse

Årsplanen til Lierne kommune viser nye tiltak for året under hvert satsingsområde fra kommuneplanen, samfunnsdelen. Her presenteres tiltak som er relatert til folkehelsearbeid.

Disse legges inn senere.

6. Aktivitetsplan 2018

Aktivitetsplanen viser øvrige tiltak i regi av lag og foreninger i Lierne samt Lierne kommune.

Tidsperiode	Hovedaktivitetsområde Aktivitetsplan	Ansvarlig leder	Rapport
	2 referansegruppemøter i løpet av året 2 styringsgruppemøter	Rådmann Folkehelsekoordinator	
Hele året	Oversiktsarbeid	Rådmann Folkehelsekoordinator	
	Handlingsplan og aktivitetsplan 2018	Ordføreren	
	Rapport 2017	Ordføreren	
	Fysisk aktivitet, friluftsliv og natur – og kulturopplevelser samt sosiale treff.		
Hele året	Samarbeid mellom frivillige lag, foreninger og kommune for å skape aktivitet og tiltak for å imøtekomme utfordringer som beskrives i	Folkehelsekoordinator	

	Oversiktsdokument folkehelse, samt andre tiltak.		
Januar	Musikkspill Sørli skole	Rektor	
Desember	Julespill Stortangen skole	Rektor	
Vår	Hopp for hjertet, Sørli skole	Rektor Sørli Helselag	
Høst	Skolejogg, Sørli skole	Rektor Sørli Helselag	
Januar-mars	Svøm langt 2018 Lavterskeltilbud for alle	Badevakter/ folkehelsekoordinator	
	Få flere til å delta i Gunnarfjellrenn og Flyktningerenn	Sørli il / Fl.rennet	
Påske	Geitseter-renn og Nordbakk-renn	Tunnsjø il Kveli samfunnshus	
April	Vinteridrettslekene for funksjonshemmede	Lierne kommune	
August	Sørli-mila	Sørli il	
Juni-september	Turmål	Lierne il	

November-mars	Varmbadning tilrettelagt for spesielle grupper	LHL	
November-mars	Bassengtilbud	Lierne kommune	
Hele året	Lavterskeltilbud fra idrettslaga, både for barn og voksne. Trimtilbud fra idrettsskolene, fotball, volleyball, ski og friidrett. Private initiativ.	Lierne il, Sørli il og Tunnsjø il	
Hele året	Trimkasser	Lierne il, Tunnsjø il, Sørli il, Sørli helselag og Kveli samfunnshus	
Hele året	Fysisk aktivitet i skoler og barnehager. Lavterskeltilbud i tillegg til kroppsøving	Rektorer og styrere i barnehagestyrere.	
Hele året	Dansetrim og sosial kompetanselæring, 0 år -10.klasse	UL GÅ PÅ, Barnelag/ungdomsring	
Hele skoleåret	Kulturskole	Kulturskolerektor	
Hele året	Åpne bibliotek	Biblioteksjef	
Vinterhalvåret	Strikkekafe, Sørli bibliotek	Biblioteksjef Frivillige	
	Forfatterbesøk. Utdeling av bok til nyfødte.	Biblioteksjef	

En dag pr. år	Seniorsurf, datakurs for eldre.	Biblioteksjef/ Frivilligsentral	
Hele året	Frivilligsentralen. Diverse aktiviteter. Tilbyr tjenester til eldre/ enslige. Mandag: Strikke- og dugnadskveld. Tirsdag: Aktivitet i Sørli i samarbeid med psykiatritjenesten og mental helse. Onsdag: Aktivitetsdag med strikking, bingo, trim osv. Språkkafe. Ellers kaffekoketurer og teaterturer. Flytter sentralen til Tunnsjø to ganger pr. måned.	Daglig leder, frivilligsentralen	
	Åpen dag på Frivilligsentralen	Nordli Pensjonistlag	
	Bussturer	LHL	
	Medlemsfester Bussturer	Nordli Pensjonistlag Sørli Pensjonistlag	
Hver mandag, hele året	Seniordans, Sørli	Egen seniordansgruppe	
	Hjertemarsj	Sørli Helselag	
Hele året	LHL-trim,Sørli	LHL Sørli helselag	

Hele året	LHL-trim, Nordli	LHL	
Hele året	Trimtilbud i Tunnsjø	LHL	
Hele året	Trim på arbeidsplassen. Kommunalt ansatte tilbys en gratis treningstime på treningsstudio hver uke.	Lierne kommune	
Hele året	Likemannsarbeid LHL har kurset 5 personer som tilbyr likemannsarbeid.	LHL/ legetjenesten/NAV	
	Tilbud om julelunsj med underholdning	Nordli kvinne og familielag	
	Tilbud om gratis skyss for pensjonister til teaterforestillinger	Oppvekst og kulturetaten	
Hele året	Aktivisering av beboere på helsetunet	Frivilligsentralen Folkehelsekoordinator	
En gang pr. uke	Sittedans, helsetunet	Pårørendeforeningen	
August	Pe-Torsa, friluftsteater i Kvelia	Pe-Torsa vel	
	Kino	Kveli samfunnshus	
Sommerhalvåret	Cross-sykling, Kvelia		

	Julerevy, Nordli og Sørli	Grendelag	
	Sangkor i Sørli og Nordli		
	Kosthold, ernæring rus og andre forebyggende tiltak		
Hele året	Skolematorføring Sørli og Stortangen skole	Rektorer	
Hele året	Mattilbud i barnehagene	Styrere	
	Folkehelsemøter. Informasjonsmøter om ernæring og fysisk aktivitet.	Folkehelsekoordinator	
	Eritreisk og syrisk matdag	Folkehelsekoordinator	
Våren	Ernæring og kosthold. ”Hybelskole”	Rektorene	
Hele året	Kostholdsinfo. for vordende mødre/barselgrupper. Trimtilbud	Helsesøster/ jordmor/fysioterapeut	
Juni	Rusforebygging i skolen. ”Hybelskole ” siste skoleuka før sommerferien.	Rektorer	

Hele året	Eget "Forebyggende arbeid opp mot barn og ungdom"	Fagansvarlig barn og unge	
	Kjærlighet og grenser	Familieenheten	
Hele året	Frafall i videregående skole. Forebyggende aktivitet som hybelskole, helsestasjon for unge, overføringsmøter mellom skolehelsetjeneste, PPT etc.	Rektorene Familieenheten	
Mars	Prosjekt "Å være ung" på Stortangen skole. Aktuelle emner er søvn, kosthold, rus, psykisk helse.	Rektor I samarbeid med skolehelsetjenesten, jordmor, psykiatrisk sykepleier og fagansvarlig barn og unge.	
Desember	Rusfritt juleball for ungd.skoleelever og vgs. Samarbeid mellom Lierne,- Røyrvik - og Namsskogan kommune	Ungdomsrådene i kommunene	
16.mai	Fotballtur til Lerkendal. Tilbud om busstransport. Rusfritt.	Ungdomsrådet.	
Vår 2018	UKM	Kulturleder	
Hele året	Diverse aktiviteter og matsalg på Tunnsjø samfunnshus	Tunnsjø idrettslag og Tunnsjø samfunnshus	

	Aktivitersdag Tunnsjø, sjakkopplæring, Core bar mm	Tunnsjø Ungdomsklubb	
	Generelle tilbud:		
	Stikkekvelder/ Quilte-kvelder	Sørli helselag pluss andre uorganiserte grupper.	
Hele skoleåret	Leksehjelp	Rektorer	
November	Førjulskveld	Sørli helselag	
Juni	Martna i sansehagen ved Lierne helsetun	Sørli helselag	
Mai	Basar	Sørli helselag	